

બાબા ફતેહ સિંહ અને ઝોરાવર સિંહ- વીર બાળ દિવસ

27 ડિસેમ્બર એ બાબા ફતેહ સિંહ અને ઝોરાવર સિંહનો બલિદાન દિવસ છે, જે 312 વર્ષ પહેલાં કૂર મુઘલ શાસનથી ઘેરાયેલા દશમ ગુરુ, ગુરુ ગોવિંદ સિંહ જી મહારાજના 6 અને 8 વર્ષના પુત્રો છે. પરંતુ હવે દર વર્ષે 26 ડિસેમ્બરને "વીર બાળ દિવસ" તરીકે ઉજવવાનું શરૂ થયું છે.

સાહિબજીદા ફતેહ સિંહનો જન્મ 12 ડિસેમ્બર 1697ના રોજ આનંદપુર સાહિબમાં થયો હતો અને તેમના ભાઈ સાહિબજીદા ઝોરાવર સિંહનો જન્મ 28 નવેમ્બર 1695ના રોજ ગુરુ ગોવિંદ સિંહની પ્રથમ પત્ની માતા જીતોના ચોથા પુત્ર તરીકે થયો હતો.

શીખોના દસમા ગુરુ ગુરુ ગોવિંદ સિંહના બે નાના પુત્રોની શહાદત આવનારી ઘણી સદીઓ સુધી લોકોને પ્રેરણા આપતી રહેશે. જે બહાદુરીથી તેમણે નાની ઉંમરમાં કટોકટીનો સામનો કર્યો, આજે કોઈ એવું કરવાનું વિચારી પણ ન શકે. આ વાર્તા 300 વર્ષથી વધુ જૂની છે. ગુરુ ગોવિંદ સિંહનો પરિવાર 20 ડિસેમ્બર 1705ના રોજ આનંદપુર સાહિબમાં અલગ થઈ ગયો હતો. ત્યારબાદ 22 ડિસેમ્બરના રોજ, ગુરુના બે મોટા પુત્રો ચમકૌરના યુદ્ધમાં શહીદ થયા અને ગુરુના રસોઈયાએ ગુરુ ગોવિંદની વૃદ્ધ માતા અને બે નિર્દોષ પુત્રોને વઝીર ખાનને સોંપ્યા, જેઓ પૈસાના લોભને કારણે પરિવારથી અલગ થઈ ગયા હતા.

ગુરુ ગોવિંદ સિંહની વૃદ્ધ માતા ગુજરી દેવી અને બે માસૂમ બાળકો, 9 વર્ષના જોરાવર સિંહ અને 6 વર્ષના ફતેહ સિંહને અમૃતસરથી 200 કિલોમીટર દૂર સરહિંદમાં મુગલ વઝીર ખાને ઊંચા ગઢમાં કેદ કર્યા હતા. આ ઉંચા ટાવરમાં કારણ કે ત્યાં ઠંડી હવા ઝડપથી આવતી હતી (સાહેબઝાદા જોરાવર સિંહ). દાદી અને પૌત્ર ધાબળા અને ગરમ વસ્ત્રો વિના કેદ રહ્યા. વજીર ખાને ગુરુનું અપમાન કરવા માટે બંને નિર્દોષ બાળકોને દરબારમાં બોલાવ્યા અને હેતુપૂર્વક એક નાનો દરવાજો ખોલવામાં આવ્યો જેથી નિર્દોષ માથું નમાવીને દરબારમાં પ્રવેશી શકે, પરંતુ બંને બાળકો તેમના પગ આગળ માથું નમાવ્યા વિના દરબારમાં પ્રવેશ્યા.

વજીરખાન અને તેના સાગરિતોએ બંને નિર્દોષ લોકોને ખૂબ ડરાવી દીધા અને ધર્મ બદલવા કહ્યું, પરંતુ જોરાવર સિંહ અને ફતેહ સિંહે તેનાથી વિપરીત વઝીર ખાનને ધર્મનું સાચું જ્ઞાન આપ્યું અને બધાની સામે પંથની પ્રશંસા કરી. વજીર ખાન તેના અપમાનથી ગુસ્સે થયા અને બંને બાળકોને દિવાલમાં જીવતા દાટી દેવાનો આદેશ આપ્યો (ગુરુ ગોવિંદ સિંહ સન્સ). એવું કહેવાય છે કે વઝીર ખાનના ઘણા દરબારીઓએ તેમને નિર્દોષોને મારવાથી રોકવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો, તેમની પત્નીએ પણ બંને નિર્દોષોના જીવ બચાવવાની વિનંતી કરી હતી, પરંતુ વઝીર ખાન, જે ગુરુ ગોવિંદ જીને નફરત કરતા હતા, તે માન્યા ન હતા.

જે રીતે ગુરુ ગોવિંદે ચમકૌરના યુદ્ધમાં બંને મોટા પુત્રોને શિક્ષા કરી યુદ્ધમાં શહીદ થવા મોકલ્યા, તેવી જ રીતે દાદીમા ગુજરી દેવીએ બંને પૌત્રોને સરહિંદમાં શિક્ષા કરી. 26 ડિસેમ્બર, 1705 ના રોજ, બંને નિર્દોષોને નિયત સમયે લાવવામાં આવ્યા હતા. જલ્લાદોએ દિવાલ તોડવાની શરૂઆત કરી, બંને બાળકો જોરાવર સિંહ અને ફતેહ સિંહે ગુરુબાનીનો પાઠ શરૂ કર્યો. ડર વિના આંખ આડા કાન કરો. નિર્દોષોને અંત સુધી માફી માંગવાનું કહેવામાં આવ્યું હતું પરંતુ તેઓએ મૃત્યુ પસંદ કર્યું. થોડા સમયમાં તે દીવાલમાં સિલેક્ટ થઈ ગયો. બીજી તરફ, બુર્જમાં કેદ થયેલા ગુરુ ગોવિંદ સિંહની માતા અને બાળકોની દાદી ગુજરી દેવીએ પણ તરત જ પોતાનો જીવ આપી દીધો હતો.

આ તરફ એક અઠવાડિયામાં ગુરુ ગોવિંદ સિંહનો આખો પરિવાર દેશ અને ધર્મની રક્ષા માટે શહીદ થઈ ગયો. 4 પુત્રો અને માતા હવે નથી. જ્યારે ગુરુ ગોવિંદને આ ક્રૂરતા વિશે ખબર પડી, ત્યારે તેમણે પ્રખ્યાત ઝફરનામા (ઔરંગઝેબને લખેલો પત્ર) બાદશાહને મોકલ્યો. ક્રૂરતાનું પરિણામ ખરાબ આવે છે. પાંચ વર્ષ પછી, વર્ષ 1710 માં, ગુરુ ગોવિંદ સિંહના શિષ્ય બહાદુર બંદા સિંહે વઝીર ખાનને હરાવીને પંજાબમાં શીખ શાસનની સ્થાપના જ નહીં, પરંતુ નિર્દોષ હત્યારા વઝીર ખાનને નિર્દયતાથી સજા પણ કરી. આજે દેશ ગુરુ ગોવિંદ, તેમના પરિવાર અને તેમના સૈનિકોના બલિદાનને ભૂલી ગયો હતો. પરંતુ હવે યાદ રાખવાનો પ્રયાસ કરવો એ એક સારું પગલું છે. દર વર્ષે 26 ડિસેમ્બરને વીર બાલ દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે.

By : www.PDFSeva.com